

Kodeks dobrych praktyk
w procesach inwestycyjnych związanych z budową sieci NGA
z wykorzystaniem podbudowy słupowej przedsiębiorców elektroenergetycznych

Polska stanowi obecnie wielki placem robót związanych z rozwojem infrastruktury telekomunikacyjnej, umożliwiającej gospodarstwom domowym dostęp do usług stacjonarnego szerokopasmowego dostępu do Internetu.

Inwestorzy – przedsiębiorcy telekomunikacyjni – poszukują rozwiązań ograniczających koszty i długość prowadzonych prac. Naturalnym kierunkiem w tym kontekście jest nawiązywanie współpracy z przedsiębiorcami elektroenergetycznymi, posiadającymi powszechnie już dostępne sieci elektroenergetyczne. Podwieszenie infrastruktury telekomunikacyjnej na istniejącej podbudowie słupowej pozwala znacznie skrócić okres prowadzenia prac w porównaniu do alternatywnego sposobu realizacji tej infrastruktury poprzez umieszczenie jej w pasie drogowym (w przypadku, gdy sposób ten wiąże się z prowadzeniem prac wykopowych) oraz istotnie ograniczyć koszty inwestycji.

Na podstawie wieloletnich już doświadczeń we współpracy inwestycyjnej przedsiębiorców telekomunikacyjnych i przedsiębiorców elektroenergetycznych - jakkolwiek wielokrotnie pozytywnych - można zidentyfikować szereg rozbieżności w stanowiskach tych podmiotów dotyczących wzajemnej współpracy, opierających się w szczególności na różnej interpretacji przepisów prawa określających uprawnienia i obowiązki z zakresu udostępniania infrastruktury sieci elektroenergetycznych, jak również polegających na stawianiu wzajemnie nieuzasadnionych wymagań i oczekiwań względem sposobów prowadzenia prac na tej infrastrukturze. Dotychczas podejmowano już inicjatywy uspołniczenia stanowisk poszczególnych sektorów, w tym pod patronatem właściwych dla tych sektorów organów regulacyjnych, jednakże działania te nadal nie wyeliminowały sporów między przedsiębiorcami, których podstawy mają bezpośrednio lub pośrednio podłoże prawne.

Intencją niniejszego Kodeksu jest syntetyczne wyjaśnienie i ujednoczenie najbardziej istotnych praktyk związanych z dostępem przedsiębiorców telekomunikacyjnych do podbudowy słupowej przedsiębiorców elektroenergetycznych, począwszy od procesu ubiegania się o ten dostęp do momentu realizowania prac polegających na umieszczeniu infrastruktury telekomunikacyjnej na podbudowie słupowej. Opracowanie odzwierciedla stan prawny istniejący w momencie jego sporządzenia. Uwzględniając także interesy poszczególnych stron współpracy dostępowej, wyrażone w szczególności w stanowiskach izb branżowych reprezentujących obydwie sektory, niniejszy Kodeks omawia uprawnienia i zobowiązania poszczególnych stron współpracy, celem oddania poszanowania Kodeksu dla równowagi kontraktowej stron.

Stosowanie niniejszego Kodeksu powinno ostatecznie wyeliminować najbardziej palące problemy we współpracy przedsiębiorców telekomunikacyjnych z przedsiębiorcami elektroenergetycznymi, wpływając na wzrost korzyści stron z tytułu udostępniania i korzystania z podbudowy słupowej.

§ 1. Słownik pojęć

Pojęcia użyte w Kodeksie oznaczają:

- 1) **Inwestor** – podmiot realizujący inwestycje polegające na budowie infrastruktury telekomunikacyjnej;
- 2) **Przedsiębiorca elektroenergetyczny** – podmiot, o którym mowa w art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755, z późn. zm.), zapewniający infrastrukturę techniczną na potrzeby wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej;
- 3) **Podbudowa słupowa** – konstrukcje wsporcze, niezależnie od sposobu ich wykonania, służące do umieszczania na nich i prowadzenia napowietrznych linii elektroenergetycznych;
- 4) **Infrastruktura telekomunikacyjna** – infrastruktura w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2018 r. poz. 1954, z późn. zm.) publiczna sieć telekomunikacyjna w rozumieniu Prawa telekomunikacyjnego umożliwiająca świadczenie usługi dostępu do internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s;
- 5) **Megaustawa** – ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2062, z późn. zm.).

§ 2. Korzystanie z podbudowy słupowej – zasady ogólne

1. Umożliwienie korzystania z podbudowy słupowej jest ustawowym obowiązkiem przedsiębiorcy elektroenergetycznego, określonym w art. 17 ust. 1 Megaustawy. Podobnie, obowiązkiem przedsiębiorcy elektroenergetycznego jest zapewnienie inwestorowi informacji o podbudowie słupowej (art. 25a ust. 1 Megaustawy) oraz umożliwienie dokonania jej inspekcji (art. 25b ust. 1 Megaustawy).
2. Przedsiębiorca elektroenergetyczny **powinien w każdym stanie faktycznym dążyć do zrealizowania obowiązku zapewnienia dostępu do podbudowy słupowej**, w związku z czym ustawowe przesłanki odmowy udzielenia takiego dostępu (udzielenia informacji, umożliwienia dokonania inspekcji) powinny być interpretowane wąsko.
3. Obowiązek zapewnienia dostępu do podbudowy słupowej powinien być realizowany na **równych, proporcjonalnych i niedyskryminacyjnych warunkach. Równe warunki** oznaczają traktowanie inwestorów w takim samym lub podobnym stanie faktycznym na takich samych lub podobnych zasadach. **Proporcjonalne warunki** oznaczają stawianie inwestorom wymagań co najwyżej wynikających z przepisów powszechnie obowiązującego prawa oraz odzwierciedlenie danego stanu faktycznego w charakterze i ciężarze wzajemnych świadczeń i zobowiązań inwestora i przedsiębiorcy elektroenergetycznego, przy zachowaniu równowagi stron. **Niedyskryminacyjne warunki** oznaczają niestosowanie wymagań, uniemożliwiających bezpośrednio lub pośrednio realizację ustawowego uprawnienia inwestora do korzystania z podbudowy słupowej, bez względu na stan faktyczny.

4. Warunki zapewnienia dostępu do podbudowy słupowej **powinny być stosowane jednolicie w ramach organizacji przedsiębiorcy elektroenergetycznego**, niezależnie od struktury terenowej tej organizacji.
5. Inwestor i przedsiębiorca elektroenergetyczny powinni **bezwzględnie respektować zobowiązania drugiej strony do zapewnienia ciągłości świadczenia usług** (przesyłu lub dystrybucji energii elektrycznej/usług telekomunikacyjnych) i w tym zakresie określić zasady współpracy, w szczególności dotyczące konserwacji, modernizacji lub demontażu infrastruktury, uniemożliwiające uchybienie tym zobowiązaniom przez którąkolwiek ze stron, bez uszczerbku dla zasady kontraktowej równowagi stron oraz proporcjonalności dostępu.
6. Opłaty pobierane przez przedsiębiorcę elektroenergetycznego od inwestora z tytułu korzystania z podbudowy słupowej nie mogą być ustalane na poziomie przekraczającym stosunek przyczyniania się przez umieszczoną infrastrukturę telekomunikacyjną do kosztów utrzymania podbudowy słupowej. Opłaty te powinny więc umożliwiać przedsiębiorcy elektroenergetycznemu zwrot tej części kosztów, bez dodatkowego zysku.

§ 3. Stawianie wymagań w procesie ubiegania się o dostęp

1. Korzystanie z podbudowy słupowej jest ustawowym uprawnieniem inwestora, którego szczegółowe warunki realizacji określa się w umowie pomiędzy inwestorem a przedsiębiorcą elektroenergetycznym (albo decyzji wydanej przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej).
2. **Stosunek prawny łączący inwestora z przedsiębiorcą elektroenergetycznym jest samodzielnym bytem prawnym, nie wpływającym na inne stosunki prawne** (o charakterze cywilnym lub administracyjnym) wiążące przedsiębiorcę elektroenergetycznego w związku z podbudową słupową będącą przedmiotem korzystania przez inwestora. Podobnie, realizacja przez inwestora infrastruktury telekomunikacyjnej w oparciu o podbudowę słupową będącą przedmiotem korzystania jest – w kontekście stosunków o charakterze cywilnym lub administracyjnym, jakie powinny zostać nawiązane w tym procesie - procesem niezależnym od przedsiębiorcy elektroenergetycznego udzielającego dostępu.
3. Przedsiębiorca elektroenergetyczny w toku negocjacji w sprawie udzielenia dostępu nie może zatem żądać od inwestora spełnienia wymagań administracyjnych o charakterze proceduralnym (np. z zakresu Prawa budowlanego) związanych z prowadzeniem procesu inwestycyjnego, ani uzależniać udzielenia dostępu od spełnienia tych wymagań, chyba że spełnienie takich wymagań jest warunkiem udzielenia dostępu, wynikającym z przepisów prawa powszechnie obowiązującego. **Przedsiębiorca elektroenergetyczny nie jest bowiem organem stosującym prawo, w związku z czym nie posiada kompetencji do arbitralnego zobowiązania inwestora do spełnienia określonych procedur administracyjnych.**
4. Przedsiębiorca elektroenergetyczny w toku negocjacji w sprawie udzielenia dostępu **nie może żądać od inwestora wykazania się tytułami prawnymi do korzystania z nieruchomości, nad którymi przebiegać będzie infrastruktura telekomunikacyjna umieszczona na podbudowie słupowej, ani uzależniać udzielenia dostępu od wykazania tych tytułów prawnych.** Odpowiedzialność za uzyskanie praw do korzystania z nieruchomości, nad którymi przebiegać ma

infrastruktura telekomunikacyjna inwestora, jak również odpowiedzialność za ewentualne korzystanie z tych nieruchomości bez tytułu prawnego lub w sposób naruszający ten tytuł, jest samodzielną odpowiedzialnością inwestora, w której nie uczestniczy przedsiębiorca elektroenergetyczny. Podobnie inwestor nie uczestniczy w odpowiedzialności przedsiębiorcy elektroenergetycznego z tytułu potencjalnego nieuregulowanego stanu prawnego umieszczenia podbudowy słupowej (linii elektroenergetycznej) na nieruchomości.

5. **Przedsiębiorca elektroenergetyczny nie może wymagać od inwestora przeprowadzenia inwentaryzacji podbudowy słupowej, co do której inwestor ubiega się o dostęp**, ani wymagać od inwestora ustalenia stanu technicznego tej podbudowy. Obowiązki w tym zakresie spoczywają na przedsiębiorcy elektroenergetycznym, zgodnie z art. 25a ust. 1 i 2 Megaustawy.
6. **Przedsiębiorca elektroenergetyczny nie może uzależniać udzielenia dostępu do podbudowy słupowej od wykazania przez inwestora, że podwieszenie infrastruktury telekomunikacyjnej na podbudowie słupowej nie spowoduje przekroczenia norm ich obciążenia**, chyba że udzielił inwestorowi w sposób wyczerpujący wszelkich informacji niezbędnych do ustalenia potencjalnego obciążenia.
7. **Przedsiębiorca elektroenergetyczny nie może uzależniać udzielenia dostępu do podbudowy słupowej od zobowiązania się przez inwestora do poniesienia kosztów wymiany pojedynczych stanowisk słupowych**, których wymiana ze względu na zły stan techniczny została uznana za konieczną w celu umożliwienia realizacji infrastruktury telekomunikacyjnej.
8. **Inwestor może uczestniczyć w kosztach wymiany stanowisk słupowych**, jednak w takim wypadku powinien zostać zwolniony z opłat za korzystanie z podbudowy słupowej w kwocie odpowiadającej wartości poniesionych przez niego kosztów.
9. **Warunki techniczne wydawane przez przedsiębiorcę elektroenergetycznego powinny dotyczyć wyłącznie aspektów technicznych umieszczenia infrastruktury telekomunikacyjnej na podbudowie słupowej i nie powinny zawierać zobowiązań względem inwestora** – w szczególności dotyczących sposobu umieszczenia infrastruktury telekomunikacyjnej na podbudowie słupowej - nie wynikających z prawa powszechnie obowiązującego albo przekraczających minimalne dopuszczalne normy. Warunki techniczne powinny podlegać uzgodnieniu.

§ 4. Realizacja infrastruktury telekomunikacyjnej na podbudowie słupowej

1. Przedsiębiorca elektroenergetyczny może wymagać od inwestora sporządzenia i uzgodnienia dokumentacji technicznej w celu zapewnienia zgodności założeń realizacji infrastruktury telekomunikacyjnej na udostępnionej podbudowie słupowej z uzgodnionymi warunkami technicznymi, przy czym **nie może wymagać od inwestora sporządzenia dokumentacji projektowej, której obowiązek sporządzenia w danym stanie faktycznym nie wynika z przepisów prawa powszechnie obowiązującego**, lub sporządzenia dokumentacji projektowej w sposób, który nie wynika z tych przepisów.
2. Przedsiębiorca elektroenergetyczny **nie może wymagać od inwestora prowadzenia prac związanych z umieszczeniem infrastruktury telekomunikacyjnej na podbudowie słupowej w technologii prac pod napięciem, jeżeli infrastruktura**

będzie umieszczana poza strefą wyznaczoną wokół nieosłoniętych urządzeń energetycznych, w której prowadzenie prac w takiej technologii jest wymagane.

3. Przedsiębiorca elektroenergetyczny nie może wymagać od inwestora stosowania instrukcji i procedur dotyczących prowadzenia prac na podbudowie słupowej, obowiązujących w organizacji przedsiębiorcy elektroenergetycznego. **Inwestor może dobrowolnie poddać się tym instrukcjom i procedurom, od czego nie można jednak uzależniać dopuszczenia inwestora do prac.** Poddanie lub niepoddanie się instrukcjom lub procedurom nie zwalnia inwestora z obowiązku zapewnienia wykonywania prac na podbudowie słupowej zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz zasadami wiedzy technicznej.
4. **Przedsiębiorca elektroenergetyczny może wymagać od inwestora ustanowienia zabezpieczeń na wypadek wyłączenia podczas prowadzonych prac szkód w podbudowie słupowej lub linii elektroenergetycznej**, w tym szkód skutkujących przerwami w świadczeniu usług przez przedsiębiorcę elektroenergetycznego.
5. **Przedsiębiorca elektroenergetyczny może wymagać od inwestora dostarczenia dokumentacji powykonawczej, także w przypadku, gdy sporządzenie takiej dokumentacji nie jest wymagane przez przepisy prawa powszechnie obowiązującego.** W przypadku, gdy sporządzenie takiej dokumentacji wymagane jest przez przepisy prawa, przedsiębiorca elektroenergetyczny nie może wymagać od inwestora przedstawienia dokumentacji, której treść wykraczałaby poza zakres wymagany prawem. Natomiast w przypadku, gdy sporządzenie takiej dokumentacji nie jest wymagane przez przepisy prawa, przedsiębiorca elektroenergetyczny może wymagać, aby dokumentacja taka zawierała opisy techniczne i sytuacyjne infrastruktury umieszczonej na podbudowie słupowej, których stopień szczegółowości umożliwiać będzie przedsiębiorcy elektroenergetycznemu skuteczne realizowanie obowiązków w zakresie zapewniania informacji o infrastrukturze technicznej i zostanie uzgodniony przez strony przed przystąpieniem do prac.